26/02/2019

Η “Ωκεανίς” χτύπησε το ιστορικό μοναστήρι στο Φόδελε

/ Επικαιρότητα

Για δεύτερη φορά χτυπήθηκε από την κακοκαιρία η ιστορική Ιερά Μονή του Αγίου Παντελεήμονα στο Φόδελε του Δήμου Μαλεβυζίου. Οι έντονες βροχές των τελευταίων ωρών προκάλεσαν νέα κατάρρευση στο δυτικό τοίχος της Μονής. Όπως γράφει το ekriti.gr το τείχος είχε υποστεί ήδη μεγάλη ζημιά από την κακοκαιρία της περασμένης εβδομάδας, ενώ η νέα κατάρρευση καθιστά άκρως επικίνδυνη την στατικότητα του αύλειου χώρου αλλά και την πρόσβαση σε αυτήν από την κεντρική της πύλη με τον φόβο περαιτέρω κατολισθήσεων.

Το Μοναστήρι είναι αποκλεισμένο από την Κυριακή. Όπως είπε στο ΑΠΕ-ΜΠΕ ο ηγούμενος της Μονής, π. Παντελεήμονας: «Τα νερά είναι τόσο ορμητικά που απαγορεύτηκε το πέρασμα και η γέφυρα έχει κλείσει με ταινίες. Από την πάνω μεριά της Μονής, που επίσης κάποιος μπορεί να μετακινηθεί, οι κατολισθήσεις έχουν κλείσει το δρόμο και έτσι είμαστε και από τις δύο πλευρές αποκλεισμένοι».

Στη Μονή εκτός από τον ηγούμενο, αρχιμανδρίτη Παντελεήμονα, βρίσκεται ένας ακόμη μοναχός.

Λίγα λόγια για την Μονή

Η Μονή του Αγίου Παντελεήμονα βρίσκεται στην κτηματική περιφέρεια Μαράθου, 3,5 χιλιόμετρα νότια του Φόδελε, μέσα σε μια κατάφυτη δασική περιοχή όπου ξεχωρίζουν τα οπωροφόρα δέντρα.

Η χρονολογία της ίδρυσης της δεν είναι γνωστή. Η κατεδάφιση μεγάλου μέρους του μοναστηριακού συγκροτήματος, το 1972, αποστέρησε την έρευνα από τη σημαντικότερη ίσως πηγή, αυτή της οικοδομικής ιστορίας του.

Οι φήμες λένε πως τα περισσότερα κτίρια του μοναστηριού κατεδαφίστηκαν στην προσπάθεια να βρεθούν κρυμμένες χρυσές λίρες ωστόσο κατά τα φαινόμενα μάλλον ζητούμενο ήταν η διάλυση της Μονής, η οποία διέθετε σημαντική περιουσία σε κτήματα.

Στο τουρκικό αρχείο του Ηρακλείου σώζονται έγγραφα, που αφορούν στην απόκτηση ακινήτων από τη Μονή, με το παλαιότερο εξ αυτών να φέρει χρονολογία 14 Δεκεμβρίου 1670, οπότε η Μονή προυπήρχε αυτής της ημερομηνίας.

Η τοπική παράδοση συνδέει πάντως την ίδρυση της Μονής του Αγίου Παντελεήμονα με την καταστροφή από πειρατές της αντίστοιχης παραλιακής του Αγίου Αντωνίου, στους Πέρα Γαλήνους, που βρισκόταν σε μικρή απόσταση από τον κόλπο του Φόδελε.

Οι μοναχοί του Αγίου Αντωνίου, Μακάριος, Ιερεμίας και Κοσμάς, κατά την παράδοση, εγκατέλειψαν την κατεστραμμένη από Τούρκους Μονή τους και ίδρυσαν τη Μονή του Αγίου Παντελεήμονα.

Κρητικοί λόγιοι αναφέρουν πως το Μοναστήρι του Αγίου Αντωνίου καταστράφηκε από τον Χαϊρεντίν Μπαρμπαρόσα, ο οποίος επιτέθηκε στην πόλη και τα βόρεια παράλια του Ρεθύμνου το 1538, όμως η άποψη αυτή ανατρέπεται αφού σε δικαιοπρακτικό έγγραφο ο Άγιος Αντώνιος λειτουργούσε κανονικά το 1558, 20 χρόνια δηλαδή μετά την φερόμενη επίθεση σε αυτόν από τον Μπαρμπαρόσα.

Οι τρεις προαναφερθέντες μοναχοί πάντως από τη Μονή των Πέρα Γαλήνων μνημονεύονται στους 3 πρώτους στίχους του καταλόγου μοναχών, «Βραβείου της Μονής», του Αγίου Παντελεήμονα (1864) ως οι πρώτοι κτήτορες.

Η πρώτη καταστροφική επιδρομή Τούρκων στο Μοναστήρι γίνεται το 1824, μετά το ολοκαύτωμα στο σπήλαιο του Μελιδονίου. Οι Τούρκοι άρπαξαν τότε απο εκεί σημαντικά κειμήλια ενώ οι μοναχοί του αντιστάθηκαν και στη μάχη που έγινε σκοτώθηκε ο μοναχός Άνθιμος, ο τάφος του οποίου βρίσκεται στην αυλή.

Η πιο σημαντική περίοδος στην ιστορία της Μονής καταγράφεται στην επανάσταση του 1866-1869, επί ηγουμενίας Νεόφυτου Πεδιώτη, οπότε είχαμε ενεργή συμμετοχή της στον αγώνα ενάντια στους Τούρκους με αποτέλεσμα τη λεηλασία και τον εμπρησμό της.